

חוק מס מסוייג ומס מותרות, תשי"ב — 1952 *

פירושים

1. בחוק זה —

„המנהל“ פירושו — מנהל המכס והבלו ;

„סחורה טעונה מס“ פירושו — סחורה ששר האוצר קבע אותה כך בצו לפי סעיף 3 ;

„סוחר“ פירושו — אדם העוסק במכירת סחורות טעונות מס או בייצורן, אם לשם

מכירתן ואם לכל צורך אחר ;

„מכירה“, לגבי סחורה טעונה מס — לרבות העברת בעלות בכל דרך שהיא וכן לרבות

מקח אגב שכירות, ושכירות שהיא מעסקו של המשכיר, ושימוש לצרכי מסחר, ומסירת

סחורה לידי אדם שסיפק חמרים לייצורה ;

„שימוש לצרכי מסחר“, לגבי סחורה טעונה מס, פירושו — שימוש באותה סחורה

לכל צורך שהוא בידי הסוחר בה, לרבות היצרן שלה והסיטונאי שלה המשתמשים בה לצרכי

עסקם הקמעוני ;

„העברת בעלות“, לגבי סחורה טעונה מס — לרבות העברת בעלות המותנית בתשלום

המחיר במלואו, אך למעט העברה מכוח החוק והעברה שהוכח עליה להנחת דעתו של המנהל

כי היא מתנה שניתנה בחוב לב על ידי אדם שאינו עוסק בייצור הסחורה הניתנת במתנה

או במכירתה ;

„ייצור“, לרבות כל פעולה שבמהלך הייצור ובכלל זה הרכבת חלקים וכן כל פעולה

השבחה ששר האוצר קבע אותה בצו כפעולת ייצור לענין חוק זה ;

„מכירה בסיטונות“ פירושו — מכירת סחורה לאדם שעסקו או חלק מעסקו מכירת

אותה סחורה בקמעונות או שעסקו או חלק מעסקו ייצור ;

„מכירה בקמעונות“ פירושו — מכירת סחורה לצריכה ;

„חוק זה“, לרבות התקנות שהותקנו והצווים שניתנו על פיו.

2. (א) מס מסוייג ומס מותרות (להלן — המס) יוטל על יבואה ועל מכירתה של סחורה

טעונה מס, פרט לסחורה שהובאה בידי סוחר מורשה לה לפי סעיף 6 או שנמכרה לידי סוחר

כזה כמלאי לצורך עסקיו.

(ב) שר האוצר רשאי, בצו, להטיל את המס על החזקת מלאי של סחורה טעונה מס

כשהוא מוחזק בידי סוחר לצרכי עסקו, פרט למלאי סחורה שבידי סוחר מורשה לה לפי

סעיף 6.

3. (א) שר האוצר רשאי, לקבוע, בצו, סחורות טעונות מס — שלא מהסוגים המפורטים

בתוספת — וסחורות טעונות מס שהן מותרות.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, את שיעורי המס המוטלים על סחורות טעונות

מס באחוזים מן המחיר הסיטוני, כמשמעותו בסעיף 4, אלא שבסחורות שאינן מותרות לא

יעלה שיעור המס על שבעה וחצי אחוזים מהמחיר הסיטוני, ולא על חמישה אחוזים מן

המחיר הקמעוני, על אף האמור בצו.

(ג) צו לפי סעיף זה הקובע את שיעור המס לגבי מותרות, או המגדילה, תהא הכנסת

רשאית, תוך חדשיים מיום פרסומו ברשומות, לבטלו בכוח החלטתה ; החלטת הכנסת תפורסם

ברשומות.

* נתקבל בכנסת ביום ד' באול' תשי"ב (26 באוגוסט 1952) ; הצעת החוק ודבריו חסבר נתפרסמו בחצעות חוק 112 פיוס כ"ט בניסן השי"ב (24.4.52), עמ' 180.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מהוראות סעיף 19 (א) לפקודת הפירושים, 1945.¹

4. (א) לענין חוק זה, יהיה המחיר הסיטוני של סחורה פלונית הסכום שיקבע המנהל כמחיר המשתלם בעד אותה סחורה בישראל במכירה בסיטונות במועד שנועד לתשלום המס לפי סעיף 10 (א); נקבע לסחורה מחיר סיטוני יציב על פי כל חוק הדין בביקוח על המחירים, יהיה אותו מחיר מחירה הסיטוני של הסחורה לענין חוק זה; נקבע לסחורה מחיר סיטוני מכסימלי על פי כל חוק כאמור, לא יעלה מחירה הסיטוני לענין חוק זה על אותו מחיר מכסימלי.

(ב) היתה הסחורה מסוג שאינו נמכר בישראל בסיטונות, יהיה מחירה הסיטוני הסכום שיקבענו המנהל, והוא הסכום המשתלם בעד אותה סחורה בישראל במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון בניכוי ריווח הוגן; נקבע לסחורה מחיר קמעוני יציב על פי כל חוק הדין בביקוח על המחירים, יהיה אותו מחיר, בניכוי ריווח הוגן, מחירה הסיטוני של הסחורה לענין חוק זה; נקבע לסחורה מחיר קמעוני מכסימלי על פי כל חוק כאמור, לא יעלה מחירה הסיטוני לענין חוק זה על אותו מחיר מכסימלי, בניכוי ריווח הוגן.

(ג) הוראות הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) יחולו גם על קביעת המחיר הקמעוני, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ד) הודיע אדם למנהל על המחיר שבו הוא מוכר או מוכן למכור סחורה שהוא חייב עליה במס או עלול להיות חייב בו, והיה למנהל יסוד להאמין שאותו מחיר נמוך מדי, רשאי המנהל, לאחר הודעה בכתב, ליטול את המס בעין, ואם היתה הסחורה מסוג שאינו ניתן ליטול ממנה בעין, רשאי הוא לרכוש את כל הסחורה במחיר האמור.

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע, בתקנות, כללים לקביעת מחיר סיטוני ומחיר קמעוני על ידי המנהל.

ערעור

5. (א) הרואה עצמו מקופח על ידי קביעת מחיר סיטוני או מחיר קמעוני, רשאי לערער עליה, תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה לו הודעה על קביעת מחיר כאמור, לפני ועדת ערעורים של שלושה שימונו על ידי שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר האוצר (להלן — ועדת הערעורים). המערער יפקיד בידי המנהל את סכום המס במועד הנועד לפרעונו או יתן בטחונות לתשלומו להנחת דעתו של המנהל.

(ב) הרואה את עצמו מקופח על ידי מעשה המנהל לפי סעיף 4 (ד), רשאי לערער לפני ועדת הערעורים תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה לו ההודעה על כך, ובלבד שיפקיד בידי המנהל את הסחורה שמסירתה תבע המנהל או יתן בטחונות להנחת דעתו.

(ג) החלטתה של ועדת הערעורים תהיה סופית.

(ד) לועדת הערעורים יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניקן לועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה.²

(ה) שר המשפטים רשאי לקבוע, בתקנות, כללים להגשת הערעור ואת סדרי הדין שלו.

6. (א) המנהל רשאי לרשום סוחר לפי בקשתו כסוחר מורשה לגבי תשלום המס. הרישום יכול להיות כללי או לסוגי סחורה מסויימים או לתקופה מסויימת ובכל תנאי הנראה למנהל, הכל בכפוף לתקנות לפי סעיף קטן (ב).

סוחרים
מורשים

¹ ע"ר סס' 1400 מיום 2.4.45, תוס' 1, עמ' 86.
² חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.

(ב) שר האוצר יקבע, בתקנות, את הכללים לרישום סוחרים מורשים ולביטול רישום זה, את החובות החלות עליהם לענין חוק זה, וכן את הסידורים המיוחדים בדבר מועדי תשלום המס והאגרות שעליהם לשלם וכן הבטחונות והערבויות שעליהם ליתן.

7. (א) סחורה ששולם עליה מס בעבר לא יוטל עליה מס שנית, אלא בהתאם להוראות סעיף 8 וסעיף 11 (ב).

לא יוטל
מס כפל

(ב) בחישוב סכום המס המשתלם על מכירת סחורה ועל החזקת מלאי, ינוכה סכום המס ששולם בעבר על כל סחורה אחרת שממנה נוצרה הסחורה הנמכרת או המוחזקת כאמור, אם היה המס ששולם כאמור למעלה מ-20% מסכום המס המשתלם על אותה מכירה או החזקת מלאי.

8. הוחזרה סחורה לישראל למי שתוציאה מישראל, לא יוטל מס על יבואה, אולם אם —
(1) היתה הסחורה משמשת לאדם כמלאי לצורך עסקיו, יראוה כאילו לא הוצאה, ויבואה חייב במס בניכוי סכום המס ששולם על אותה סחורה לפני יצואה ולא הוחזר;

מס על סחורה
שהוחזרה
לישראל

(2) נעשתה באותה סחורה פעולה בחוץ לארץ שכתוצאה ממנה עלה ערכה, יוטל המס בסכום השווה להפרש שבין סכום המס המשתלם על אותה סחורה בזמן יבואה לבין סכום המס שהיה משתלם עליה, לולא נעשתה בה אותה פעולה ואילו הובאה הסחורה לראשונה.

9. (א) אלה הם החייבים בתשלום המס:
(1) ביבוא — היבואן כמשמעותו של המונח „בעל סחורה“ בפקודת המכס;¹
(2) בהחזקת מלאי — המחזיק במלאי;
(3) במכירה — המוכר.
(ב) במכירת נכסי מדינה תחול חובת תשלום המס על הקונה.

מי חייב
בתשלום המס

10. (א) ואלה מועדי התשלום של המס:
(1) ביבוא — בשעה שהסחורה חדלה להיות כפופה לפיקוח המכס כמשמעותו בסעיף 18 (א) לפקודת המכס (להלן — פיקוח המכס);
(2) בהחזקת מלאי — שלושים יום אחרי יום תחילת תקפו של הצו המטיל את המס על החזקת המלאי או המגדילו, או ביום מכירת הסחורה, הכל לפי המועד המוקדם יותר;
(3) במכירה — בשעת מכירת הסחורה או בשעת מסירתה על ידי המוכר, הכל לפי התאריך המאוחר יותר.
(ב) המנהל רשאי במקרים הנראים לו ובתנאים הנראים לו —

מועד תשלום
של המס

(1) להרשות הוצאת סחורה טעונה מס מפיקוח המכס לפני תשלום המס המש-
תלם לגבי אותה סחורה;
(2) לדחות תשלום של מס או להרשות תשלום בשיעורים, בין במתן בטחונות ובין ללא מתן בטחונות.

(ג) לא שולם המס במועד שנועד לתשלום, תיווסף עליו תוספת פיגורים של 20% מסכום המס, והוראות חוק זה בדבר גביית המס יחולו על גביית התוספת כאילו היתה חלק

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק מ"ב, עמ' 498.

מהמס. חזראות סעיף קטן זה אינן באות לגרוע מאחריותו הפלילית של אדם, הן לפי חוק זה והן לפי כל חוק אחר.

(ד) המנהל רשאי, אם ראה טעמים מיוחדים לכך, לגבות תוספת פחותה מן האמור או לוותר על גבייתה.

11. (א) ניתן צו המטיל את המס, או המגדילו או המקטינו, וכן צו המתקן או המבטל אותו צו שהטיל מס, יחול הצו שניתן כאמור גם לגבי סחורה שהובאה מחוץ לארץ לפני יום תחילת תקפו של אותו צו ועדיין לא הוצאה מפיקוח המכס, וכן לגבי סחורה שנמכרה לפני אותו יום, אך עדיין לא נמסרה לידי הקונה.

(ב) ניתן צו המגדיל את המס על סחורה שהחזקתה במלאי בידי סוחר לצרכי עסקו טעונה מס, תחול ההגדלה על החזקת מלאי כזה אף אם כבר נתחייב אדם במס על אותה סחורה והסוחר חייב בתשלום המס לפי אותו צו, בניכוי סכום המס שנתחייב בו אדם על אותה סחורה לפני תחילת תקפו של אותו צו.

12. (א) על אף האמור בכל חוק הדן בפיקוח על מחירים, רשאי מוכר לדרוש מקונה שישלם לו, נוסף על מחיר הסחורה, את סכום המס שנתחייב בו המוכר על אותה סחורה.

(ב) ניתן צו מן הצווים המפורטים בסעיף 11, ולפני יום תחילת תקפו של אותו צו נמכרה סחורה, שהצו האמור חל עליה, אך עדיין לא נמסרה לידי הקונה, יחולו ההוראות הבאות, אם לא הוסכם בין המוכר ובין הקונה על סידור אחר:

(1) הטיל הצו מס על סחורה שלא היתה טעונה מס לפני כן, או הגדיל את המס המוטל עליה, רשאי המוכר אותה סחורה לגבות מהקונה את סכום המס שהוטל או את הסכום שבו הוגדל המס, הכל לפי הענין;

(2) בוטל או הוקטן מס המוטל על סחורה, רשאי הקונה אותה סחורה ששילם למוכר את סכום המס שנתחייב בו המוכר לפני תחילת תקפו של הצו, לדרוש מהמוכר את החזרת הסכום ששילם כאמור או את הסכום שבו הוקטן המס, הכל לפי הענין.

13. (א) המס ניתן לגביה בדרך תביעה אורחית או לפי פקודת המסים (גביה)¹, והוראות אותה פקודה — להוציא סעיף 12 — יחולו על המס כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

(ב) ממונה על גביית מס שטעה בחישוב המס או בסיוג סחורה, ועקב טעותו הוחזר מס או לא נגבה מס, כולו או מקצתו, רשאי המנהל, תוך ששה חדשים לאחר המועד שנקבע לפרעון המס או שבו נפרע או הוחזר המס, הכל לפי המועד המאוחר יותר, לגבות מן החייב במס כל סכום שלא נגבה או שהוחזר כאמור, כל עוד לא מכר ולא מסר את הסחורה או שמכר וגבה מן הקונה על חשבון מס שלא שילם או סכום עודף על המס ששילם.

(ג) המנהל רשאי לעכב הוצאתה של סחורה טעונה מס מפיקוח המכס עד לסילוק המס המגיע מהחייב במס על סחורה זו או על סחורה אחרת שיבואה חייב במס.

14. (א) סחורת הנמנית עם סוג סחורת טעונה מס וגם עם סוג סחורה שאינה טעונה מס, תהא חייבת מס; סחורה הנמנית עם סוגים שונים של סחורות טעונות מס, תהא חייבת מס לפי השיעור הגבוה ביותר שבין הסוגים האמורים.

(ב) יסחורה טעונה מס שהובאה או נמכרה כשהיא מפורקת לחלקים, בין שחלקיה הובאו או נמכרו בבת אחת ובין שהובאו או נמכרו לפרקים תוך שנה מיום היבוא או תמכירת

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ו, עמ' 1874.

של החלק הראשון, יראוה כאילו הובאה או נמכרה בשלמותה במועד שהובא או נמכר החלק האחרון מחלקיה העיקריים.

(ג) סחורה טעונה מס המוחזקת במלאי כשהיא מפורקת לחלקים יראוה כאילו היא מוחזקת בשלמותה.

15. (א) המנהל רשאי לקבוע לסחורות טעונות מס וכן לחלקיהן סימני זיהוי, צורתם, אופן הצמדתם לסחורות והשימוש בהם; גקבע סימן לסחורה כאמור, לא יחזיקה סוחר במלאי לצורך עסקיו, לא ימכרה ולא ימסרה לאדם אחר אלא כשהיא מסומנת בסימנים שנמסרו לו על ידי המנהל או על ידי מי שנתמנה על ידיו לכך ובדרך שקבעו.

(ב) לא הראה סוחר לשליחיו של המנהל, לפי דרישתם, סימן זיהוי שנמסר לו כאמור, רואים אותו כאילו מכר בשעת מסירת הסימן לידי את הסחורה שלויהויה נועד הסימן, אלא אם כן יוכיח כי השתמש בסימן לסימון סחורה ששולם עליה המס, או יתן טעם להנחת דעתו של המנהל להעדרו של הסימן.

(ג) סימן זיהוי שנקבע על ידי המנהל כאמור דינו לענין סעיף 339 לפקודת החוק הפלילי, 1936, כדין בול המשמש לצרכי הכנסותיה של הממשלה.

16. (א) מי שהוסמך לכך בכתב על ידי המנהל רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה או למנוע עבירה על הוראותיו —

(1) להיכנס לכל מקום, למעט מקום המשמש למגורים בלבד, ולערוך בו חיפוש;

(2) לתפוס כל סחורה טעונה מס שיש לו יסוד להניח שנעברה בה עבירה לפי חוק זה, וכן כל דבר שעשוי להקל על גילוי עבירה כזאת או לשמש הוכחה במשפט על עבירה כאמור;

(3) לבדוק את הסחורות הנמצאות במקום ולעיין בפנקסים ושאר מסמכים הנוגעים להן.

(ב) נתפס דבר לפי סעיף קטן (א) ותוך שלושה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה לבית המשפט קובלנה על עבירה לפי חוק זה, שבגללה נתפס הדבר, יוחזר הדבר למי שנתפס ממנו.

17. (א) כל אדם חייב, לפי דרישתו של המנהל או של מי שהוסמך על ידיו בכתב, למסור לו או לשליחיו את הידיעות, הדוגמאות, הפנקסים ושאר מסמכים שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק זה.

(ב) המנהל רשאי לדרוש שידיעות, מסמכים או דוגמאות כאמור יימסרו לו או לשליחיו במועדים שיקבעו.

(ג) נמסרו לפי סעיף זה מסמכים מקוריים או דוגמאות שיש להן ערך מסחרי, יוחזרו למי שמסרם, לפי בקשתו, אם לא הוגשה לבית משפט תוך שלושה חדשים ממועד מסירתם קובלנה שמסמכים או דוגמאות אלה משמשים ראיה לה.

(ד) דוגמאות שנמסרו לפי סעיף קטן (א) או שנתפסו לפי סעיף 16, מותר לבדוק במעבדה ולנהוג בהן בכל דרך אחרת.

18. (א) מי שהוסמך לכך בכתב על ידי המנהל, רשאי לחקור כל אדם שיש לו, לפי הנחת החוקר, ידיעה על עבירה לפי חוק זה, בכל ענין הנוגע לאותה עבירה, ולדרוש שאותו אדם יבוא לפניו בכל שעה המתקבלת על הדעת לשם חקירה כאמור; נערכת החקירה בשעת

¹ ע"ר מס' 652 מיום 14.12.86, תוס' 1, עמ' 283.

כניסה או חיפוש כאמור בסעיף 16, רשאי החוקר לחקור בכל ענין הנוגע לחוק זה גם כל אדם הנמצא במקום.

(ב) אדם שנחקר בתוקף סעיף קטן (א) או שנדרש למסור ידיעות או המציא מסמכים לפי סעיף 17, ישיב תשובות נכונות ומלאות וימציא מסמכים נכונים; תשובות, ידיעות ומסמכים כאלה ישמשו ראיה בכל הליך משפטי.

(ג) תשובות הנחקר לפי סעיף קטן (א) יירשמו ויחתמו כאמור בסעיף 3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹, וסעיף 4 לפקודה האמורה יחול עליהן.

סירוב מסירת ידיעות

19. (א) סוחר שנדרש על פי חוק זה למסור למנהל או לשליחו ידיעה בדבר סחורות טעונות מס שמכר או בדבר כמות הסחורה שהחזיק במלאי לצורך עסקו, כשהחזקה חייבת מס, וסירב או נמנע לתת את הידיעה, רשאי המנהל לקבוע את כמות הסחורה הטעונה מס שמכר אותה סוחר או שהחזיק במלאי וכן את המועדים למכירה או להחזקה כאמור.

(ב) הרואה עצמו מקופח על ידי קביעת המנהל לפי סעיף זה, רשאי לערער עליה לפני ועדת הערעורים, תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה לו ההודעה על קביעה כאמור, והוראות הסעיף 5 — למעט סעיף קטן (ב) — יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

עובדי חסם — בסכנויותיהם של שוטרים

20. מי שהוסמך על ידי המנהל, לפי הסעיפים 16, 17 או 18, יהיו לו סמכויותיו של שוטר לענין מניעת עבירות על חוק זה או גילויין.

סירת חודרות

21. הודעה, דרישה וכל מסמך אחר שיש למסרם לאדם לפי חוק זה, מותר למסרם הן באופן אישי והן באמצעות הדואר במכתב רשום, ואם נשלחו בדואר רשום לפי כתובת מקום מגוריו הרגיל או מקום מגוריו האחרון, או מקום עסקיו הרגיל או מקום עסקיו האחרון, רואים אותם כאילו נמסרו לו לפני תום ששה ימים משעה שנמסרו לדואר למשלוח.

ענשים

22. (א) אדם שעשה אחד מאלה:

- (1) מסר, בכל ענין הנוגע לחוק זה, ידיעה כוזבת או מסמך כוזב בפרט חשוב;
  - (2) סירב או נמנע למסור ידיעה, מסמך או דוגמא שנדרש ממנו לפי חוק זה;
  - (3) החזיק סחורה טעונה מס שלא שולם המס המגיע עליה ואין כל סיבה מצדיקה את אי התשלום;
  - (4) הפריע לאדם הפועל בשליחותו של המנהל לבצע את סמכויותיו או מנע זאת ממנו;
  - (5) עשה מעשה כדי להתחמק מתשלום מס שנתחייב בו;
  - (6) עבר על הוראה מהוראותיו של חוק זה.
- דינו — מאסר שנתיים או קנס של 1000 לירות או פי שלושה משווייה של הסחורה שבה נעבד-רה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר, או מאסר וקנס כאחד.
- (ב) יצא אדם חייב בדין על עבירה לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות כי הסחורה שבה נעברה העבירה תוחרם, כולה או מקצתה.
- (ג) יצא אדם חייב בדין בעבירה לפי סעיף קטן (א), לאחר שכבר נדון בעבר על עבירה כאמור, רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לאסור על הנידון לעסוק במכירת סחורות מסוג הסחורות שבהן נעברה העבירה, הכל למשך תקופה שיקבע בית המשפט.
- (ד) אדם הפועל בניגוד לצו שניתן על ידי בית המשפט לפי סעיף קטן (ג), דינו — קנס של 2000 לירות או מאסר של שלוש שנים או שני הענשים כאחד, ונוסף לכך קנס של

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ו, עמ' 489.

50 לירות או מאסר של שבעה ימים, או שני הענשים הנוספים כאחד, לכל יום שבו נמשכת העבירה לפי סעיף קטן זה.

(ה) נעברה, במהלך עסקו של סוחר, עבירה לפי סעיף זה על ידי פקיד, פועל, שליח, סוכן או בא כוח של אותו סוחר, ייאשם בעבירה גם אותו סוחר, אם לא הוכיח שגני אלה;

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים המתקבלים על הדעת להבטחת שמירתו של חוק זה.

23. נעברה עבירה לפי סעיף 22 על ידי חבר בני אדם, ייאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה חבר הנהלה, מנהל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא הוכיח שגני אלה;

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים המתקבלים על הדעת להבטחת שמירתו של חוק זה.

24. (א) הטוען ששילם את המס, עליו הראיה.

(ב) נמסרה סחורה טעונה מס, רואים אותה כאילו נמכרה עד שיוכח ההיפך.

25. עבר אדם עבירה לפי סעיף 22, או נחשד עליה, רשאי המנהל לקחת מידו כופר כסף, שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטיל על אותה עבירה, ואם עשה כן — יוסק כל הליך משפטי נגדו על אותה עבירה, ואם היה עצור עליה — ישוחרר.

26. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לפטור מתשלום המס, כולו או מקצתו, ובתנאים שייקבעו על ידיו —

(1) יבוא של סחורות טעונות מס על ידי סוגי בני אדם מסויימים;

(2) מכירה של סחורות טעונות מס לסוגי בני אדם מסויימים;

(3) מכירה של סוגי סחורות טעונות מס לשם יצוא;

(4) החזקת מלאי סחורות שהיה מצוי בידי אדם לצורך עסקו ביום הטלת המס לפי סעיף 2 (ב).

27. (א) נגבה מס בטעות, או שולם מס על סחורה שהוכח להנחת דעתו של המנהל שאבדה בהיותה בחזקתו של החייב במס, יוחזר המס למי ששילמו, אם הוגשה בקשה על כך תוך שנתיים מיום הגביה.

(ב) שולם מס על סחורה שהוכח להנחת דעתו של המנהל שניזוקה בהיותה בחזקתו של החייב במס, יוחזר למי ששילם את המס הסכום שבו עולה המס ששולם על המס שהיה מגיע אילו ניזוקה הסחורה במועד הנועד לתשלום המס, אם הוגשה בקשה על כך תוך שנתיים מיום הגביה ובעוד הסחורה בחזקתו של החייב במס.

(ג) המנהל רשאי להחזיר את המס, כולו או מקצתו, ששולם על סחורה אם נתברר בה אחד מאלה:

(1) שימשה לייצור סחורות שאינן טעונות מס;

(2) הובאה לישראל לשעה או לשם ייצור סחורה המיועדת ליצוא;

(3) הובאה לישראל והוחזרה בלי שינוי צורה.

(ד) בוטל או הוקטן מס המוטל על סחורה, ובמועד הביטול או ההקטנה היתה סחורה כאמור מוחזקת במלאי של סוחר לצורך עסקו, והוגשה בקשה לתחזרת המס כל עוד מוחזקת

עבירה ע"י
חבר בני אדם

חובת החוכחה

כופר כסף

פטור

חזרת מס

הסחורה כאמור — יחזיר המנהל את כל המס ששולם בעבר לגבי אותה סחורה, או את הסכום שבו עודף המס ששולם בעבר על המס שהיה מגיע אילו במועד התשלום עמד בתקפו הצו המקטין את המס, הכל לפי הענין.

מינוי ועדה
מיעצת

28. שר האוצר ימנה ועדה ציבורית שתייעץ למנהל בביצוע חוק זה.

הפרשה
לרשויות
המסוכסות

29. החלק החמישי מכלל סכומי המס שנגבו מיבואן וממכירתן של סחורות שאינן מותרות ומהחזקת מלאי סחורות שאינן מותרות יחולק בין רשויות מקומיות לפי הוראות שיוורה שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

החלפת הוראות

30. (א) פקודת מס מותרות, תש"ט—1949: — בטלה, והוראותיו של חוק זה יבואו מיום תחילת תקפו ואילך במקום הוראותיה של אותה פקודה.

(ב) צווים שניתנו ותקנות שהותקנו על פי אותה פקודה ושעמדו בתקפם ערב תחילת תקפו של חוק זה, ייראו כאילו ניתנו או הותקנו על פי חוק זה וכל צו לפי סעיף 2 לאותה פקודה שעמד בתקפו ערב תחילת תקפו של חוק זה, ייראה כאילו ניתן לפי סעיף 3 לחוק זה וכאילו עברו חדשיים מיום פרסומו ברשומות מבלי שהכנסת ביטלה אותו.

ביצוע תקנות

31. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו ולקבוע בהן, בין השאר —

(1) חובת רישום של סוחרים ;

(2) חובת סוחר לתת חשבון, קבלה או תעודה כיוצא בזה, לציין בהם את פרטי הסחורה שנמכרה, את המס שנגבה מהקונה ואת הסימן שנמסר ולנהל פנקסים או רישום אחר ;

(3) אגרות שישולמו בעד תעודות הגיתנות לענין חוק זה ;

(4) התנאות מתן רשיון להחזיק סחורה טעונה מס לפי כל חוק בהוכחה שהמס שולם.

העברת
מסכיות

32. (א) שר האוצר רשאי להעביר למנהל את מסכיותיו לפי חוק זה או חלק מהן, פרט למסכיותיו לפי סעיפים 2 (ב) ו-3, ופרט למסכות למנות ועדות ולהתקין תקנות.

(ב) המנהל רשאי להעביר מסכיותיו ומתפקידיו לפי חוק זה לכל אדם אחר, אם בדרך כלל ואם לענין מסויים או לאזור מסויים, להוציא את המסכיות שהועברו לו לפי סעיף קטן (א).

תחילת תוקף

33. תקפו של חוק זה הוא מיום י"א באלול תשי"ב (1 בספטמבר 1952).

תוספת

(סעיף 3)

1. סחורות שהוכרו וסומנו כסחורות „לכלל" לפי צו ההגנה (סחורות לכלל), תשי"ט—1948.²

2. צרכי מאכל, למעט משקאות ומגדנות שהכריז עליהם שר האוצר, בצו, כמשקאות ומגדנות בלתי חיוניים.

¹ ע"ר מס' 46 מיום כ"ב בטבת תש"ט (28.1.48), תוס' א', עמ' 110.
² ע"ר מס' 33 מיום י"ז בחשוון תש"ט (10.11.48), תוס' ב', עמ' 40.

3. רפואות, כלי ניתוח, מכשירי רפואה וניתוח, תחבושת, שיניים תותבות, גפיים מלא-כותיות וסרטי רנטגן.
4. מצרכים המותאמים במיוחד לשימוש נכים, אמבולנסים, מכונות לכיבוי אש ומכשירי הצלה ימיים.
5. ספרי תורה, מזוזות ותפילין וכן תשמישי קדושה ששר הדתות קבע אותם, בצו, כדרו-שים לקיום מצוות הדת.
6. עתוננים וספרים וכן מכשירים וחמרים המיועדים לשימוש ציירים ופסלים בלבד.
7. צרכי לימוד מהסוגים הרגילים.
8. זרעים לצרכי חקלאות, מספוא, ציוד למשק חלב ועופות, לצאן ולדבורים, לדיג, בעלי חיים, זבל ודשנים כימיים, חמרי היטוי ומשמדי חרקים, חמרים רפואיים למשק החי, מכונות ומכשירים המיועדים לצרכי החקלאות או הדיג לרבות ספינות דיג, ולרבות חלקי החילוף למכונות ולמכשירים אלה.
9. חמרים בלתי מעובדים לתעשייה, למלאכה ולבניה, מכונות ומכשירים המיועדים לצרכי התעשייה והמלאכה, לייצור מאור וכוח, לרכבות, לתעופה, לקידוח מים ולשאיבה, לרבות חלקי החילוף למכונות ולמכשירים אלה.
10. פחם וחמרי דלק.
11. טבק ומוצרי טבק.

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

תיקון פעויות

- בספר החוקים 108 מיום י' באלול תשי"ב (31.8.52), עמ' 298, בסעיף 4 (א) (2), במקום — „בפסקה (3) צ"ל — „בפסקה (ד)“.
- בספר החוקים 109 מיום י' באלול תשי"ב (31.8.52), בעמ' 328; בסעיף 33 (א) (1), במקום — „היעילה“ צ"ל — „היעיל“; בסעיף 34, במקום — „ומוצרי נפש“ צ"ל — „ומוצרי נפט“.
- בעמ' 335, בשורה השניה לסעיף 76 (ג), במקום — „שהיו מוטלים“ צ"ל — „שהיו מוטלות“.